



## Eerste tekenen naderend herstel?

**Auteur(s):**

De Nederlandsche Bank

**Verschenen in:**

ESB, 81e jaargang, nr. 4056, pagina 411, 1 mei 1996

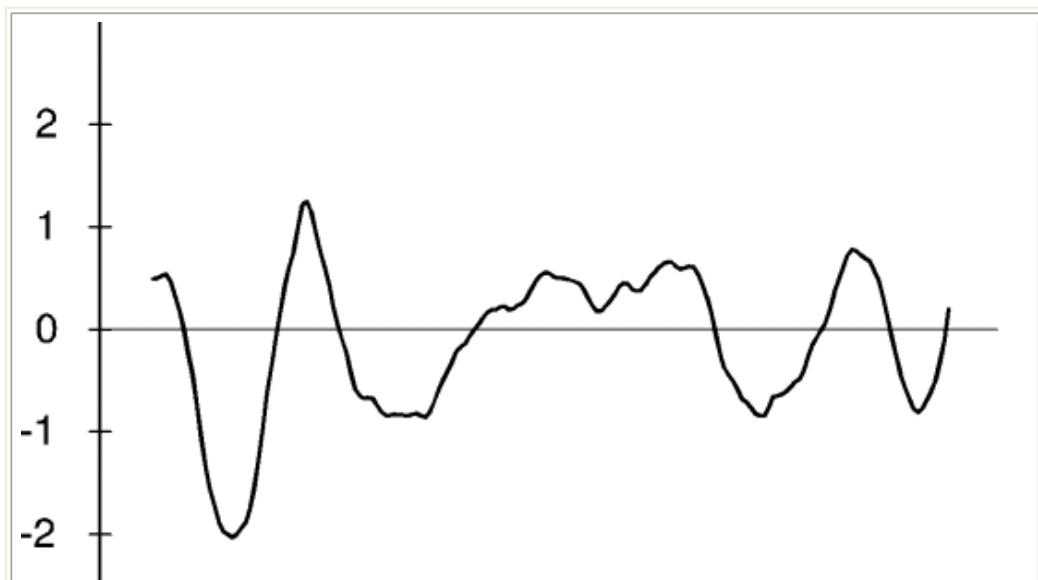
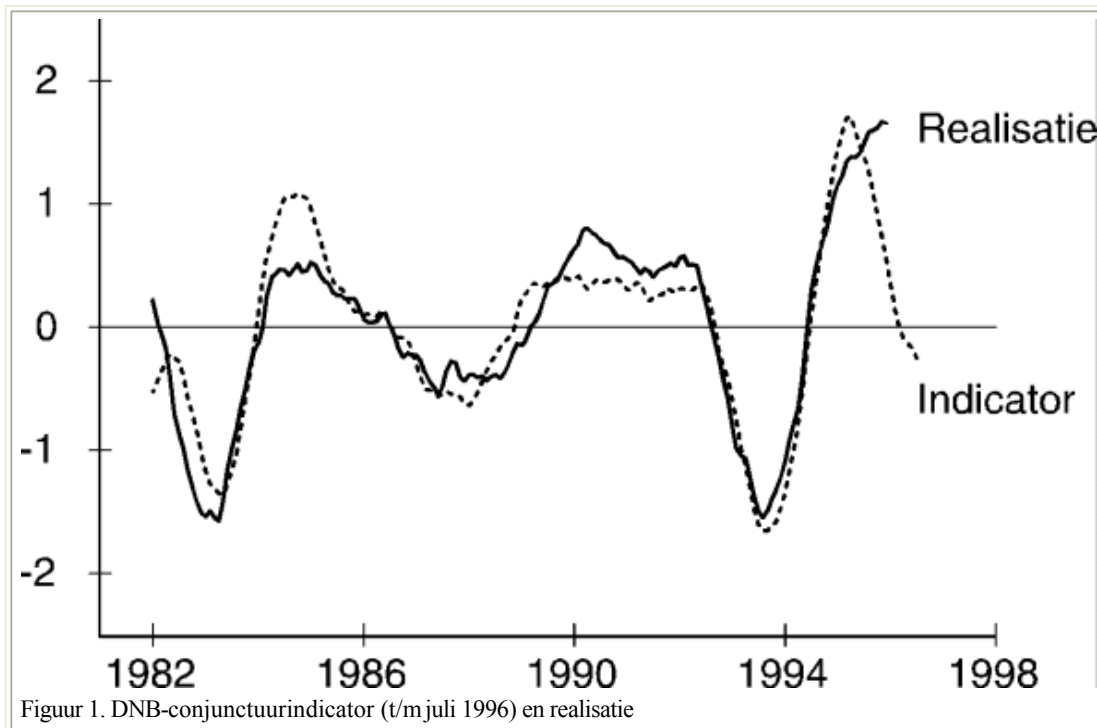
**Rubriek:**

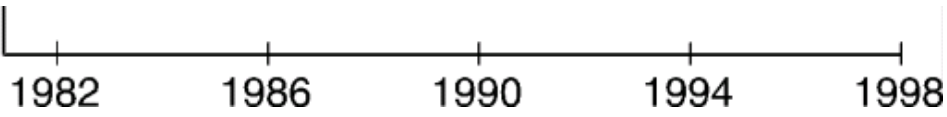
CONJUNCTUURINDICATOR

**Trefwoord(en):**

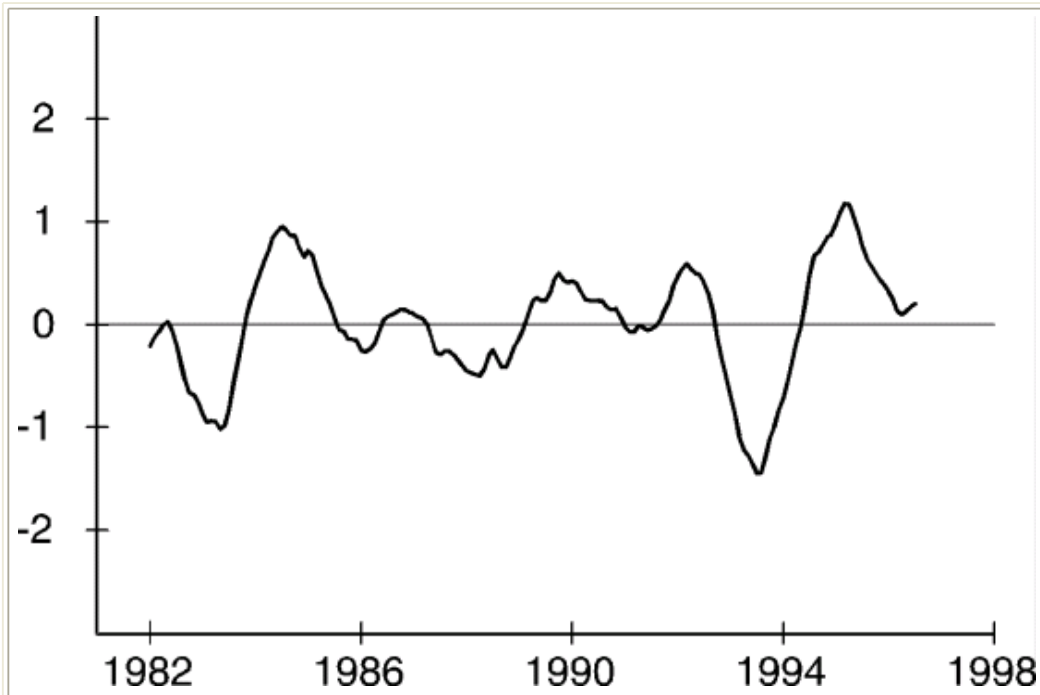
conjunctuurindicator

De DNB-conjunctuurindicator duidt tot en met juli van dit jaar op een voortgaande neergang van de conjunctuur ([figuur 1](#)). Wel lijkt het tempo van de neerwaartse conjunctuurbeweging wat te gaan afnemen. Dit komt nog het duidelijkst naar voren bij beschouwing van de vijf componenten waaruit de DNB-indicator is opgebouwd, die extra informatie kunnen geven over de huidige en toekomstige stand van de conjunctuur ([figuur 2a](#), [figuur 2b](#), [figuur 2c](#), [figuur 2d](#) en [figuur 2e](#)).

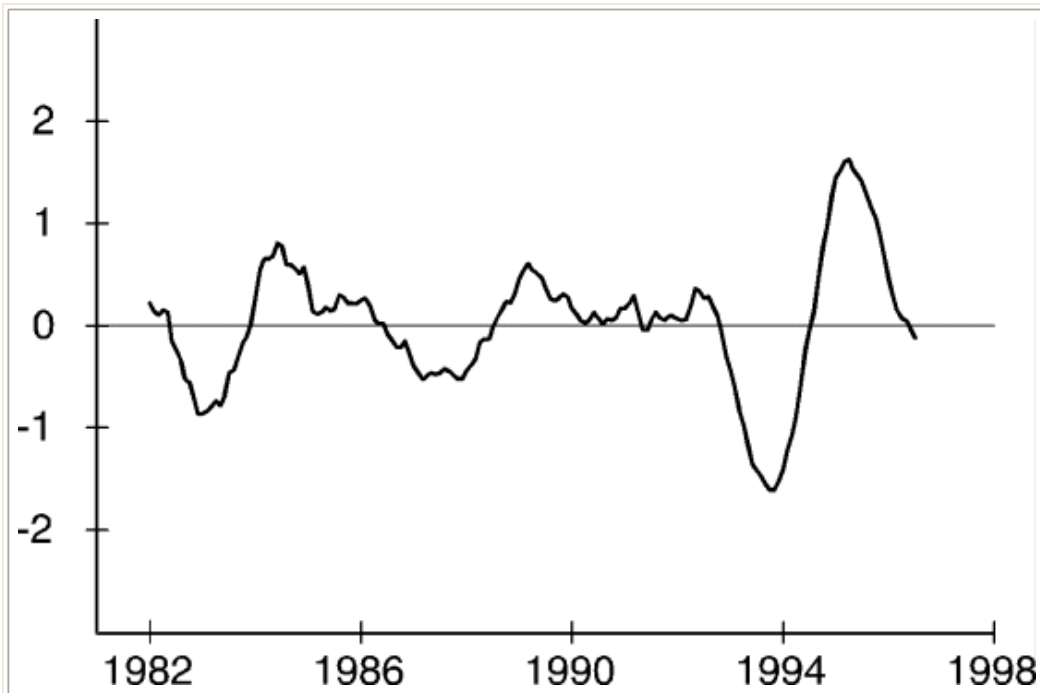




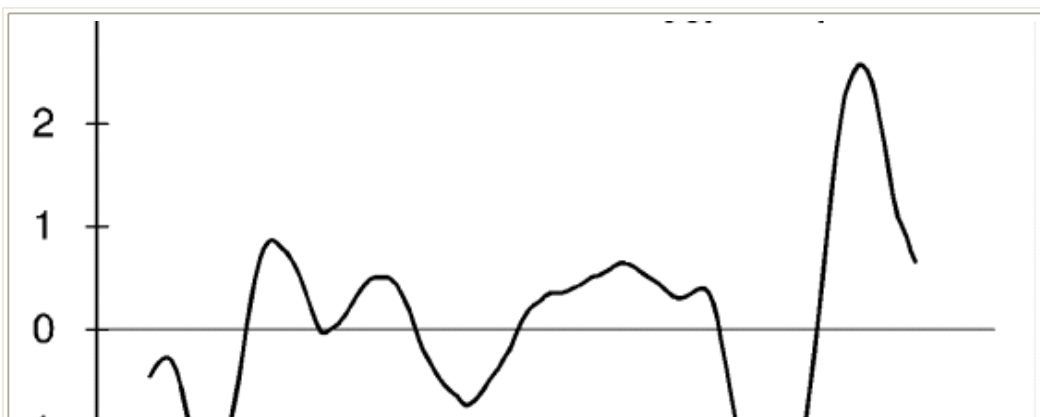
Figuur 2a. Componenten van de conjunctuurindicator, Reële geldhoeveelheid

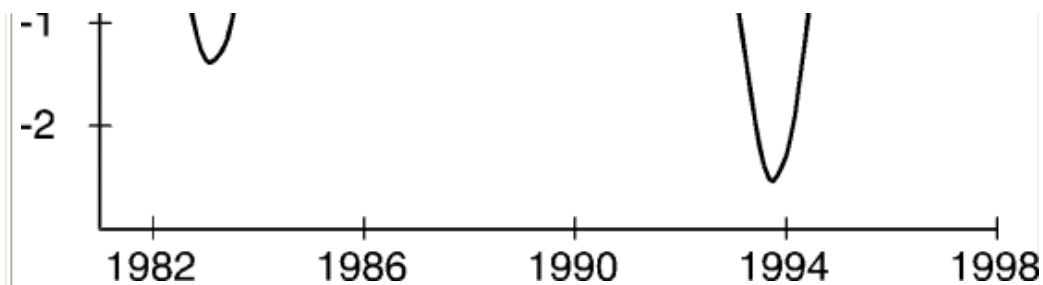


Figuur 2b. Verwachte bedrijvigheid

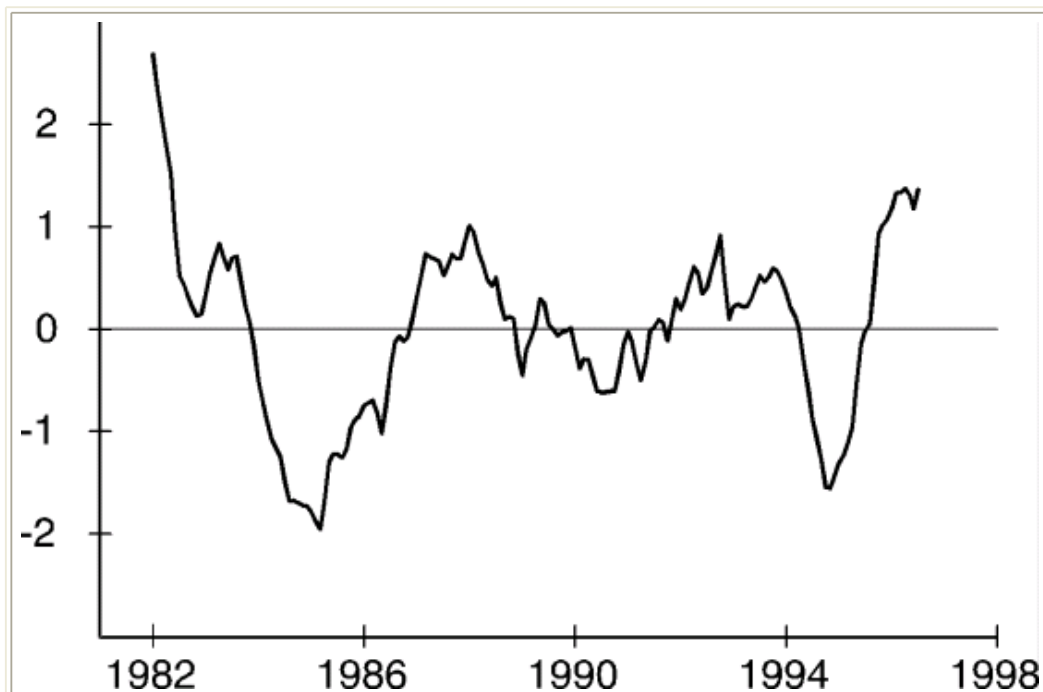


Figuur 2c. Feitelijke orderontvangst





Figuur 2d. IFO-indicator Duitsland



Figuur 2e. Verwachte groei omzet NCM-polishouders (geïnverteerd)

Drie componenten, te weten de IFO-indicator van de Duitse industrie, de feitelijke orderontvangst van de Nederlandse industrie en de reële geldhoeveelheid gemeten aan M1, vertonen tot en met juli van dit jaar weliswaar nog steeds een dalend beloop, maar daar staat tegenover dat de andere twee componenten in de richting van conjunctuurherstel wijzen. Voor de (inverse van de) verwachte omzet van nieuwe binnenlandse NCM-polishouders is hiervan al sedert het begin van 1995 sprake, bij de conjuncturele component van de verwachte bedrijvigheid zou vanaf mei dit jaar een keer ten goede kunnen optreden.

Daarbij komt, dat de reële geldhoeveelheid, die circa acht maanden verder vooruitloopt dan de andere componenten, na juli van dit jaar weer een duidelijke opgaande lijn vertoont. Deze zogenoemde long-leading indicator is in het verleden vaak een betrouwbare conjunctuurbarometer gebleken. De voorspellende kwaliteit dankt de geldhoeveelheid in de traditionele monetaire zienswijze aan het feit, dat ruimere monetaire verhoudingen rechtstreeks de economische bedrijvigheid beïnvloeden, bijvoorbeeld via een surplus aan kasmiddelen en de daaruit voortvloeiende grotere bestedingen. In de zogeheten 'money-view' leidt een toeneming van het geldaanbod tot lagere rentestanden, die op hun beurt een stimulerende invloed hebben op de economie.

Ook in een aantal andere landen is op dit moment sprake van een duidelijke expansie van de geldhoeveelheid, wat zou kunnen wijzen op een nabij conjunctureel herstel. Zo beliep in de VS en Duitsland de groei van de geldhoeveelheid in februari van dit jaar (ten opzichte van februari 1995) respectievelijk 5% en 6%, tegenover 0,3% en -0,9% respectievelijk een jaar geleden ([tabel 1](#)).

**Tabel 1. Geldgroei in de VS en Duitsland procentuele mutatie tov zelfde periode een jaar eerder**

	1995		1996		
	maart	juni	sept.	dec.	feb.
VS (M2)	0,3	2,1	3,5	4,3	5,0
Duitsland (M3)	-0,9	-1,3	0,4	3,6	6,1

Ook lange termijn leading indicatoren gepubliceerd door bijvoorbeeld de Rabobank en het CPB bevestigen het bovengeschetste beeld<sup>1</sup>. Volgens de long leading indicator van het CPB zou de productiegroei in Nederland de eerste helft van dit jaar nog onder de trendmatige waarde kunnen komen te liggen, vooral onder invloed van de internationale indicatoren met voorop de Duitse IFO-indicator, maar zijn voor de tweede helft van 1996 de signalen overwegend positief: naast de groei van de geldhoeveelheid wijzen gestegen beurskoersen en de gedaalde rente op een naderende conjuncturele opleving. In lijn met de indicatoren geven recente voorspellingen op basis van macro-economische modellen (IMF, OESO, CPB) aan, dat voor een recessie in Nederland niet hoeft te worden gevreesd. Naar verwachting zal de groei van het bbp-volume dit jaar vertragen tot 1,5% á 2%

---

1 R. Scholten in *Rabo-visie*, 1996, nr. 1 en CPB, [Centraal Economisch Plan 1996](#).

Copyright © 1996 - 2003 Economisch Statistische Berichten ([www.economie.nl](http://www.economie.nl))